СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 266. Джерзі Сіті, Н. Дж., пятниця, 13-го листопаду, 1936. — VOL. XLIV. No. 266. Jersey City, N. J., Friday, November 13, 1936. THREE CENTS

СВЯТКУЮТЬ ДЕНЬ ЗАВІШЕННЯ ЗБРОЇ МИРОВИМИ ДЕМОНСТРАЦІЯМИ

ВАШИНҐТОН. — Край відсвяткував 18-ту річницю завішення зброї в світовій війні ріжними поминками в честь жовнірів, що впали в цій війні, та демонстраціями за мир.

Президент Рузвелт та ґенерал Першинґ, що був начальним командантом американських збройних сил підчас війни, взяли участь у зложенню вінків на гробі Невідомого Жовніра на національнім цвинтарі в Арлінґтон.

В 11-тій годині рано промовляли через радіо до цілої Америки: французький міністер заграничних справ, Дельбос; Поль ван Зелянд, премієр Бельгії; лорд Говард оф Пенрит, бувший англійський амбасадор у Злучених Державах; та д-р Зиґмунт Цибіховський, професор варшавського університету. Промови були песимістичні щодо можливости вдержання в світі постійного миру.

Зате власне мирову політику американського уряду підчеркували промовці на святах у Злучених Державах. Д-р Ботлер, президент Колюмбійського університету, говорив на радіо, що мир таки вдасться вдержати, не дивлячися на воєнні хмари. „Основною нотою кожної промови на цьому святі в краю”, — говорив нюйорський посадник Ля Ґвардія на святі в Ню Йорку, „це мир. Як боєві люди говорять за потребу миру, будемо мати мир”.

Деколи святочні демонстрації зверталися проти чинників, яких уважають за виновників нової війни. На параді 107-го полку піхоти й відділу Американського Леґіону в Ню Йорку капелян Брукс звертався проти диктаторів, фашистівських, націстичних і комуністичних, як виновників війни та безпощадних нищителів ідеалів демократії.

РУЗВЕЛТ ЗА ПОТРЕБУ БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ.

НЮ ЙОРК. — На відкриття річної краєвої автомобілевої вистави в палаті Ґренд Сентрал президент Рузвелт прислав лист, у котрім закликає автомобільний промисл до заходів удержати постійну роботу для робітників.

Промовці на відкриттю цеї вистави підчеркували поправу бизнесових умовин та промислового руху.

МАЙНЕРИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ҐРІНА.

ВАШИНҐТОН. — Проти Вилйема Ґріна, президента Американської Федерації Праці, внесено в майнерській юнії „Юнайтид Майн Воркерс оф Америка”, в котрій він є членом, скаргу, в котрій закидується йому змову з ворогами юнії.

Виконний уряд майнерської юнії взиває Ґріна зявитися на переслухання перед цим урядом дня 18-го листопаду.

У своїй публичній заяві про цю скаргу Ґрін каже, що ніхто не може брати поважно цих закидів.

ВЛАСНИКИ КОРАБЛІВ ПРОТИ ПЕРЕГОВОРІВ ЗО СТРАЙКАРАМИ.

НЮ ЙОРК. — Власники корабельних ліній відкинули всякі пропозиції страйкуючих моряків на переговори.

Корабельні лінії набирають страйколомів та стараються ними зломати страйк.

ЩЕ ВІДГУКИ ВИБОРІВ.

ВАШИНҐТОН—Сенатор Ґлас подав конґресові звіт зо своїх виборчих видатків і каже в ньому коротко, що він не видав на вибори ні цента.

З Канзасу доносять, що ґубернатор Ландон, кандидат Републиканської Партії, не дістав при виборах більшости навіть у повіті Монтґомері, де він тепер живе.

ПІДНОСЯТЬ ЗАПЛАТУ.

РОЧЕСТЕР (Ню Йорк). — „Істман Кодак Ко.”, звісна з виробу фотоґрафічних апаратів, заповідає, що дасть своїм шеровцям вищу дивіденду, а своїм робітникам участь у зисках. На цілі робітничої дивіденди призначено 2 міліони 200 тисяч долярів.

Про подібні підвишки, бонуси й різдвяні дарунки доносять з ріжних інших місцевостей.

ЗНАЙШЛИ ПРИЧИНУ ІНФЛЮЕНЦИ.

НЮ ГЕЙВЕН (Конетикот). — На зборах Єйльського Медичного Союзу прочитав д-р Ричард Своп з Рокефелерівського Інституту для Медичного Розсліду реферат про розсліди над причинами недуги інфлюенци.

Прелеґент признав, що він зможе переконатися про правдивість своєї теорії аж тоді, як трапиться нова пошесть цеї недуги.

76 ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПРИЄДНАЛИ В ЖОВТНІ 244 НОВИХ ЧЛЕНІВ

ЦЕ ДОБРИЙ ПОЧАТОК.

А ТЕПЕР ПОСТАРАЙМОСЯ ДІСТАТИ ПРИНАЙМНІ ТАКЕ САМЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ У

ЛИСТОПАДІ, а також у ГРУДНІ.

БО ЦЕ Є МІНІМАЛЬНА Й КОНЕЧНА ВИМОГА ДЛЯ УСПІШНОГО ЗАКІНЧЕННЯ ЦЕЇ ТРИМІСЯЧНОЇ КАМПАНІЇ.

БЄ ПО СОЛОМЯНИХ ГОЛОСУВАННЯХ.

Сенатор МекКелар з Мемфісу, Тенесі, заповів, що він внесе в конґресі резолюцію за розслідження пробних голосовань, заряджених ріжними орґанізаціями й ґазетами, бо, мовляв, у тих ґолосуваннях було багато неморальних прояв.

ВІЙСЬКОВЕ НАВЧАННЯ В НІМЕЦЬКИХ ШКОЛАХ.

В Німеччині виринає щораз більша потреба знання вищої математики й ґеометрії, на якому спирається новочасна воєнна техніка. Тому німецький уряд рішив увести в середніх школах для мужеської молоді спеціяльні курси т. зв. природничо-математичного військового приспосіблення. На курсах будуть викладати такі предмети, як експериментальне означення швидкости стрілен, математичні проблеми, звязані з летунством, теренова вичеркна ґеометрія, фотоґраметрія і т. п. Теоретичні науки будуть доповнені практичними вправами, отже маршами з тереновими помірами і т. д. Все те придасться молоді в майбутній військовій службі.

НЕ ПУСТИЛИ ЖИДІВСЬКИХ КУПЦІВ НА ВІДПУСТ.

В неділю, 4-го жовтня ц. р., відбувся в Кізлові, пов. Тернопіль, відпуст, що на нього приїхали як попередніми роками жидівські перекупні. Розложивши свої будки, пішли до поблизького ресторану перекусити. Коли прийшли, застали свої будки поперевертані і крам розсипаний. Місцевий командант поліції порадив жидівським перекупням, що звернулись до нього з жалями, щоб вони якнайшвидше спакували крам і вернулися до Тернополя.

ПРИМХИ ЦЕНЗУРИ.

В державних архівах Прусії є таке лисьмо короля Фридриха Вільгельма III. з 13-го лютого 1826-го року: „У „Фосіше Цайтунґ” з 30-го й 31-го м. м. описана врочистість народин тайного радника Ґете та професора Ґеґля зовсім невідповідно й так широко, що не можна би краще описати коронаційних урочистостей будькотрого монарха. Щоб у будуччині таке не траплялося, поручаю на те звернути увагу цензора берлінських часописів!”

СЕЛЯНИ В СОВЄТАХ НЕ ЛЮБЛЯТЬ ТРАКТОРІВ.

Совєтська преса підносить усе більше алярм з причини положення, яке настало в поодиноких совєтських урожайних країнах цієї осени. Польових робіт майже ніде не покінчили, бо селяни не хочуть послуговатися машинами. Так вони протестують і проти насильного приділювання їх до колхозів.

ЖАХЛИВА ПІМСТА НА СЕЛІ.

З мешкання Михайла Бретшнайдера, посесора дібр у Дунові, пов. Заліщики, вкрав хтось 150 зл., рушницю і револьвер. Два дні пізніше Дмитро Зварич і його жінка Анна повідомили Бретшнайдера, що його обікрав 21-літній Савка Вигюк, відомий місцевий злодій, що мав незабаром відсидіти вязницю за ріжні провини. Коли Савка довідався, що поліція знає про крадіж і його шукає, пішов до хати Зваричів і побив та порізав обох до безпамяти. Наситившись пімстою, пішов до дому і написав лист, в якому каже, що з крадених грошей взяв тільки 10 зл. і револьвер, а решту забрав його спільник, якого не хоче виявити. Опісля пішов до хати своєї нареченої, 17-літньої Марії Ґузоватої й на порозі застрілив її, а вкінці відібрав собі життя.

ДІВЧАТА ПЕРЕМІНЮЮТЬСЯ НА ХЛОПЦІВ.

Велике диво викликав у місті Фельтре, у венецькій провінції, факт, що чотири дівчата тих самих родичів змінили свій пол. Діти у віці 3, 5. 7 і 9 літ перебувають у місцевій санаторії. Найстаршу дівчину піддали операції, щоби приспішити переміну полу. Три наймолодші зоперують у найближчому часі. Родичі цих дітей зовсім нормальні і мають крім того ще пятеро дітей.

КАТАЛЬОҐ З 35 МІЛІОНАМИ ПОЗИЦІЙ.

У Німеччині вийшов перший том велитенського твору катальоґу всіх німецьких наукових бібліотек, розкинених на терені німецької держави, і міститиме спис коло 35 міліонів творів із сто бібліотек. Не бракує в цьому списі творів наукових, що знаходяться в данціґській бібліотеці та в бібліотеках австрійських.

СОВЄТСЬКИЙ ПРОМИСЛ НЕДОМАГАЄ.

„За Індустріялізацію” стверджує, що тяжкий промисл у Совєтах далі не виконує свого пляну. Найгірше представляється продукція залізничих ваґонів і паровозів. Фабрики мали випустити на ринок 8.4 тисяч вантажних ваґонів, а випустили тільки 5.9 тис. Не краще представляється продукція самоходів у фабриці в Ґоркім (Нижнім Новґороді). Плян передбачає продукцію 1,920 возів, тимчасом фабрика виробляє від 300 до 500 возів. Не виконується теж плян продукції предметів щоденного вжитку. Продукція нафти і машин упала.

УЧЕНИЦЯ ПОБИЛА ВЧИТЕЛЬКУ.

У Станиславові відбулася судова розправа проти учениці VI. кл. гімн. ім. Оржешкової, Марії Раґер, що зневажила чинно свою вчительку Бертіш. В часі шкільної перерви учениця приступила до вчительки і почала бити її по лиці. На крик учительки збіглися учениці й учительки з інших кляс і охоронили нападену перед дальшими ударами учениці. Показалося, що вчителька Бертіш склясифікувала поступи Раґерівної недостаточною нотою, наслідком чого учениця мусіла повторяти клясу. Це було й причиною дикої пімсти. Розправу відложено, щоби покликати нових свідків.

ЯК УСУНУТИ ВТОМУ?

На таку тему виголосив президент „Міжнародного братства самопомочі”, Свамі Йоґананда, виклад у Какстон Гол у Вестмінстері. Свамі, що був убраний у бросквиневий шовк, дав своїм слухачам такі ради: Що дня замкніться десь на кілька мінут сам один, пригадайте собі щось веселе з вашого життя і смійтеся до загину. Якщо ви справді смієтеся з цілої сили, прийде вам на поміч надзвичайно таємна сила. Всяку силу виробляє в людині дух (ум), але він слабне від утоми, яку перемогти можна концентрацією і правильною дієтою. Як навчитесь концентруватися, будете значно щасливішими у вашому житті. Втому спричинює в далеко більшій мірі пожива, ніж щонебудь інше.

ФРАНЦУЗЬКІ СОЦІЯЛІСТИ МІЛІТАРИЗУЮТЬСЯ

ПАРИЖ. — В часі 18-літньої річниці побідного закінчення війни французький уряд улаштував в Парижі велику військову параду. У тій параді брали участь ріжні частини війська, тенки, артилерія, літаки. Міністер заграничних справ, Івон Дельбо, виголосив промову, в якій сказав, що „Франція буде зброїтися, щоби бути сильною. Бо на світі слабих уже не хочуть шанувати”. Тій параді приглядалася велика маса народу, яка поділилася на два табори: соціялісти і комуністи з одного боку, а націоналісти з другого. Коли перші співали „Інтернаціонал”, другі пробували заглушити їх „Марселєзою”.

В ПОЛЬЩІ ТАКОЖ ВЕЛИКА ПАРАДА.

ВАРШАВА. — Вісімнацяту річницю закінчення війни Польща відсвяткувала дуже торжественно. З цією річницею вона получила проголошення Ридза-Сміґлого маршалом Польщі. У Варшаві відбулася велика військова парада, в якій узяли участь ріжні військові частини, що мали завдання задемонструвати польську мілітарну силу. Колюмни військових частин тягнулися на пять миль. Ця парада, навіть на польські відносини, осягнула рекорд.

НІМЕЧЧИНА МОВЧИТЬ.

БЕРЛІН. — В той час, як усі побідні держави з помпою святкують закінчення світової війни, Німеччина старається збути цей день мовчанкою, в якій одначе пробивається сум і пригноблення. Лиш деякі часописи згадують про цей день як „день ганьби”, додаючи рівночасно, що з хвилею, як німецька нація знов дістала свою армію, цю ганьбу змито з чести німецького народу.

ПРИЗНАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ.

ВІДЕНЬ. — В часі відвідин італійського міністра закордонних справ, Чяна, у Відні на бенкеті, влаштованім у його честь у старому цісарському замку Шенбруні, австрійський премієр Шушніґ в імені Австрії визнав італійську імперію в Етіопії, а італійського короля перший раз затитулував „імператором”. За ним подібне зробив угорський премієр, додаючи, що формальне визнання італійської імперії передасть реґент Горті, що вибирається з відвідинами до Риму.

БОРОТЬБА ЗА МАДРИД ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

МАДРИД. — На передмістях Мадриду боротьба шаліє далі. На полудні від Мадриду відділ червоної міліції дістався на зади революцонерів і здобув одно мале містечко. Проте наступ революціонерів на Мадрид не припиняється. Ліві найбільше бояться так званої „пятої фашистівської колюмни”, яка нібито є тайно зорґанізована таки в середині міста. Зі страху перед тою колюмною мусів утікати з Мадриду лівий уряд.

СЕМЮЕЛ ГОР ВИЯСНЮЄ.

ЛОНДОН. — Перший лорд англійської адміралції Семюел Гор, зложив одного дня в парляменті заяву, що „Англія не є зобовязана вразі європейської війни спішити якійнебудь державі на поміч”, але другого дня заперечив її, кажучи, що його слова ґазетярі зле зрозуміли. У своїм спростуванню він заявив, що колиб хто напав Бельґію, або Францію, то Англія мусілаб дати їм поміч, бо вона почувається звязаною Льокарном, як теж артикулами Ліґи Націй.

ПРОТЕСТ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ЖЕНЕВА. — Міжнародній Комітет Червоного Хреста вніс на руки еспанських червоних і повстанців протест проти звірського поведення з полоненими горожанами. Протест говорить, що винищування полонених противиться правилам, принятим інтернаціональною конвенцією Червоного Хреста.

СЕР МОЗЛІ ПОГРОЖУЄ.

ЛОНДОН, — Провідник англійських фашистів, сер Освалд Мовлі, який іще пару літ тому був того переконання, що жиди в Англії можуть мати повні права нарівні з родовитими англійцями, тепер змінив свою гадку. У своїй промові в Кардіфі він сказав, що коли фашисти прийдуть до влади, то одну частину жидів вишлють з Англії, а другу назвуть чужоземцями.

РІДКА ЗНАХІДКА ТВОРІВ ШЕВЧЕНКА І ПУШКІНА.

КИЇВ. — Київська „Правда” з 22 жовтня ц. р. доносить, що тамошній українсько-пушкінський комітет знайшов рідкий примірник творів Шевченка і Пушкіна. Книга видана в 1859 році в Ляйпціґу під заголовком: „Нові поеми Пушкіна і Шевченка”.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДОКОНЕЧНА ПОТРЕБА

Ще підчас президентування Гувера, коли проявилася депресія, почали в Америці підноситися голоси за те, щоб уряд занявся цензусом безробіття. Підносили як арґумент, що уряд повинен взятися зараджувати щось на безробіття та що без перепису, перечислення безробітних, неможливо придумати про цю справу щонебудь реальне.

За президентури Гувера в цій справі нічого не зроблено. Що більше, навіть не думано щось зробити. Інакше й бути не могло. Коли републиканська адміністрація заняла офіціяльне становище, що безробіття це тільки хвилеве явище, за яким скоро вернеться добробут, що, мовляв, цей добробут недалеко, просто за скрутом улиці, то займатися списуванням безробітних значило йти просто мірити воду.

Коли через те недбальство перепала (в 1932-гім році) републиканська адміністрація й прийшла до правління Демократична Партія, що під проводом президента Рузвелта взялася рішучо до поборювання безробіття, тоді знову піднялися голоси про потребу перепису безробітних. Президент був за те, але в конґресі знайшлися різні політикани, що бачили різні арґументи проти такого перепису. Були це арґументи чисто політиканської натури. Наприклад, арґумент, що цим федеральний уряд візьметься за справу, яка не належить до нього. Або арґумент, що, мовляв, це навіть небезпечно, бо при такім переписі уряд не буде вже могти сказати, що безробіття менше, як йому цього буде треба.

Здається, що навіть ці політикани переконалися, що неясність щодо числа безробітних це обосічний меч. Правда, якби такий перепис був, то уряд не міг би вже казати, що безробіття менше, як воно є в дійсности, а це власне ділося нераз підчас останньої виборчої кампанії.

Як зросло зрозуміння цих фактів, почала топитися опозиція проти пропозиції, щоби федеральний уряд уже виготовив відповідний проєкт закону, за котрого внесення він постарається в перші дні нарад наступної сесії конґресу. Перепис буде коштувати 15 до 20 міліонів долярів, але він дасть краєві вже нарешті певні відомости про те спірне питання: скільки властиво людей у краю не працює?

Проєкт без сумніву заслугує на попертя громадянства. Повалення його лежить в інтересі хіба тих кругів, що все воліли ловити рибу в каламутній воді.

ПЕРЕМІГ ЗДОРОВИЙ РОЗУМ

Десь півтора року тому один з найповажніших англійських журналів писав про загрозу для американського суспільного життя, що виникає з боку ріжних політичних „чародіїв", таких як д-р Тавнсенд, сенатор Гю Лонґ (що ще жив тоді), як теж священик Коклин, які шляхом свідомої або несвідомої демаґоґії обіцювали легку розвязку нинішньої економічної скрути.

Перший говорив, що забагато старих людей працює нині по фабриках, бизнесах, ріжних професіях та підприємствах. Коли б їх усунути від праці і дати їм місячну пенсію у висоті $200, враз з обовязанням усі ці гроші впродовж місяця витратити, то справа безробіття відразу булаб розвязана і міліони праць відкрились би для молодих людей. Ця, на перший погляд така проста гадка д-ра Тавнсенда знайшла міліони прихильників, які складали для свого провідника навіть поважні суми, щоб він міг пропаґувати цю ідею. Але ніхто з них, включаючи самого найвищого „жерця" Тавнсенда, не уявляли собі, звідки прийдуть візьме грошей на ці пенсії. Вони з фанатизмом вірили у свою доктрину, а запитані безпосередньо, звідки взяти на ці гроші, наївно відповідали: „Гріш мусить звідкись взятися".

Сенатор Гю Лонґ проповідував „кращий розподіл економічних дібр". Як саме він задумував перевести цей „розподіл земних дібр", він ніколи точно не пояснював, ні не старався знайти для своєї доктрини наукового оправдання. Всежтаки він зумів приєднати для свого клича великі маси народу, які йшли до нього не тому, що розуміли його, тільки тому, бо не були задоволені існуючим станом, станом, у якому направду не було справедливого розуміння земних дібр, бо в той час, коли маґазини були переладовані ріжним крамом, люди ходили без праці й терпіли нужду.

Ще найчеснішим з них у своїх початках показався священик Коклин, який проповідував „суспільну справедливість". Як довго він підходив до ріжних економічних недомагань з морально-етичного боку, так довго він виконував навіть корисну суспільну працю, бо пригадував усім суспільним верствам, що навіть в економічнім життю мусять обовязувати певні етичні норми; що один член суспільности, який в даний момент знаходиться на верху, мусить мати братолюбне почуття до другого члена народу, що в даний момент знаходиться на споді. Колиж одначе священик Коклин підійшов до політики заблизько й навіть почав укладати практичну програму для своєї політичної діяльности, показалося, що лекше є теоретизувати та правити комусь морали, ніж переводити обіцяні гарні кличі у життя. Підійшовши практично до політичного життя, священик Коклин показав своє незнання в політичних ділах. Ще далі, він почав пускатися на демаґоґію й брак цього свого знання він почав відвертати тим, що різко критикував інших.

Усі ці три групи у свій час мали навіть велику силу й саме ця сила заставила найповажніший англійський журнал застановитися над тим, чи не побідже часом в Америці демаґоґія, чи не беруть часом верх солодкі утопійні обіцянки над здоровим американським розсудком. Д-р Тавнсенд хвалився, що він має орґанізованих 10,000,000 людей, які навіть особисто підписали прохання про „пенсію для старих". Священик Коклин хвалився, що до його науки прислухуються 20,000,000 людей, які підуть туди, куди він їм прикаже. Міліонами голосів хвалися також колись сенатор Гю Лонґ. Та смерть з руки атентатчика вкоротила його політичну карієру.

Та прийшли вибори і показалося, що усі ці партії, що то ніби мали розпоряджати трицять кількома міліонами голосів, усі разом, включивши до них соціялістів і комуністів, не зібрали навіть цілого міліона... Ось такого поличника дала американська суспільність усяким демагогам. Ці президентські вибори доказали, що таки здоровий політичний розум в Америці перемагає і нарід не повірить так легко всяким політичним чародіям. Справді у цих виборах, беручи під увагу число електорів, потерпіла також тяжко одна з найстарших американських партій, себто Републиканська Партія, бо на 48 стейтів вона здобула ледви два малі стейти, одначе її програна випала так катастрофально тільки у відношенню до електорів; бо в голосуванню вона дістала біля 17 міліонів голосів, які то голоси при інших обставинах могли би самі вибрати свого президента.

Нарід американський оцінює чиюсь добру волю. Він оцінював також добру волю Тавнсенда та о. Коклина. Одначе американці не задоволяються тільки доброю волею. Вони хочуть, щоб за нею йшли діла. Знову ж перед кождим ділом вони хочуть бачити виразний плян, за яким це діло повинно довершитися. Ні Тавнсенд, ні Коклин, ні їх кандидат Лемке цього пляну не вміли представити. А не вміли представити тому, бо їх кличі, без уваги на їх особисту добру волю, були науково неузасаднені, не мали ніяких реальних основ. На передодні виборів американський нарід це побачив і від них цілком відвернувся.

В той спосіб Америка виратувалася з обіймів безумних експериментаторів. Ці вибори є ще одним доказом, що демократія це дуже розумна суспільна наука. Серед усіх суспільних ладів вона може дати один з найкращих, але лиш тоді, коли громадяни є політично вишколені, коли визнають бодай в грубших зарисах у всіх важніших суспільних питаннях та коли уміють відріжнити демаґоґію від справжнього знання і науки.

РОДИТИ ДІТЕЙ НА КОМАНДУ!

Італія, Німеччина, СССР. Диктатори цих країн — Мусоліні, Гітлер, Сталін ведуть спеціяльну „популяційну політику". Мусоліні дає нагороди тим родинам, що мають багато дітей. Гітлер крім того ще дбає за „чистоту раси" і гостро переслідує самовільну „реґуляцію народин". Донедавна в СССР обмеження народин було справою самих жінок. Советська статистика показує, що в третій четвертині 1935 року, коли була повна свобода жінок щодо обмеження народин, у 8 найбільших містах СССР зроблено 71,323 зігнань плоду.

Зріст зігнань плоду з року на рік та ще втрати населення в часі масового голоду рр. 1932—33 примусили советського диктатора піти слідами фашистів — Мусолінія й Гітлера. Року 1936 вийшов декрет про заборону абортів в СССР. Сталінові журналісти виясняють, що, мовляв, зігнання плоду в капіталістичних країнах має бути дозволене, бо там чим більше дітей, то тим більше рабів для капіталістичного визиску. У нас же, мовляв, в СССР, нема кляс, нема визиску, у нас—„веселе і щасливе життя", а тому треба дітей як найбільше. Сам Сталін намагається грати ролю дітолюбного батька, приймає у себе делеґації многодітних родин і при цій нагоді виголошує промови про родинне щастя і т. д. Зазначає також, що треба мати рекрутів для армії на оборону „батьківщини всіх трудящих".

Советські щоденники пишуть, що в великих містах СССР, після декретів про заборону абортів, число зігнань плоду зменшилося 14 разів. Але разом з тим советська преса наводить силу фактів тайного зігнання плоду. Хто це робить? Яка причина, що серед „веселого і щасливого життя" советські громадяни відважуються на порушення декрету, хоч це загрожує великими карами?

Не треба далеко ходити за поясненням. „Веселе і щасливе життя", — це так тільки на папері пишеться. В дійсности в советах життя і не щасливе і не веселе, якщо не брати на увагу життя советських бюрократів, які дійсно стали „панами на всю губу". Цим дійсно живеться добре і їм не страшно мати й по десятку дітей. Але якраз советська бюрократія не спішиться виконувати „державне завдання" — збільшувати число громадян СССР, а перекладає цей тягар на плечі широкої маси — робітників та селян.

„Вісти" з 5 жовтня подають таку новинку: „Ганна Сиволап у Широкій (Дніпропетрівщина) має семеро дітей. Це дає їй право на державну допомогу 2,000 карбованців щороку до 5 років". Советські газети майже що дня приносять відомости про нагороди „багатосімейним". Але також часто довідуємося про порушення сталінського декрету про заборону зігнання плоду.

У святому письмі сказано, що ніхто не зненавидить свого тіла... Чомуж не хотять жінки під советською диктатурою родити дітей? Київські „Вісти" з 6. жовтня дають пояснення, хоч і проти своєї волі, чому це так. На Харківщині в тростянецькім районі матері, що роблять у полі, не мають де заховати дітей від дощу і всякої негоди:

„Матерям доводиться кожного разу за 5—6 кільометрів ходити в село годувати свою дитину". А голова колгоспу каже: „Робіть з дітьми, як хочете, а мені тепер не до ваших пересувних ясел" (притулків). Навіть звичайних соломяних курінів для селянок не робить суворе „начальство". А вимагає, щоб жінки родили дітей побільше!

М. М.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Українське Запомогове Тов. Дністер, від. 361, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, в У. Н. Домі, 217-219 ст 6-та вул. Кожний член має бути приявний на цих зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючим пригадуємо, щоб вирівнали свої належитости. Нових членів приводіть на час, а то: на годину 8-мій ввечір. Рівнож вписуйте дітей до Молодечого Департаменту У. Н. Союзу. Не приявний член буде відвічальний згідно зі статутом. — Д. Костишин.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 14. листопаду, в церковній гали. Також подаємо до відома, що по зборах буде забава. — Секретар.

ДЕРБИ, КОНН. Тов. Запорозька Січ, від. 23, повідомляє всі хсвоїх членів, що збори, які припадали на цю неділю, то є 15. листопаду, не відбудуться з причини, що товариство бере участь в Ню Гейвен. Тому збори відбудуться на наступну неділю, то є 22. листопаду в тій самій галі де звичайно і в тім самім часі. Просимо перекажіть один другому. — Т. Захаревич, предс.; С. Шуран, кас.; І. Бінковський, секр.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(53)

Володько не втримувався, зривався на пень, уявляв перед собою море катованого в кайданах люду, якого до цього часу не бачив ніколи, але який все таки десь був, десь брязкав кайданами, десь гнув свою спину, сполосувану поміщицьким нагаєм. І бачив виразно всіх тих гнаних, переслідуваних, катованих, а серце наливається правдивим гнівом. З уст виривалися надзвичайно піднесені слова, які кидала громи на тиранів.

Ех, колиб хто бачив у таку хвилину Володька. Колиб тут не граби, не клени, не липи, а оті справжні катовані буржуазією страдники. Вони напевно проголосилиб його своїм ватагом і рухнулиб залізними лавами визволяти світ зпід влади кровожадних буржуїв.

— Ні, ні, тату! — сперечався він дома. Що ви мені не кажіть, а так далі не може бути. Пани мусять бути винищені. Скільки вони загнали революціонерів на Сибір, скільки вони винищили люду.

— Но, — казав спокійно Матвій. — Я цього не бачив. Я прожив вік, але в нас такого не було. То там десь, як у книжках пишуть... А у нас, хвалити Бога, пан був пан, а мужик сам по собі, як кожний чесний чоловік. Коли мужик добився — мав, не добився — не мав.

А пани... Візьми он наших... Та кого там вони катували. Мізерія, не пани... Та я тобі кажу: колиб наш чоловік до „управленія" такого „іменія" став, той би доказав, а пани... Тьху, та й тільки! Хібаж вони що тямили. Вони десь все по Києвах та Петербургах. Що вони там учились, це тільки вони й знали. „Іменія" їх запускалося, закладалося раз, другий, часом і третій. „Управляющий" їх обкрадав, мужик обкрадав, бо як же не обікрасти, колиж той пан нічогісінько, от як той пень, не тямив. Так він тобі не вмів пшеницю від жита розтого... розпізнати... Я бачив пана, що плакав, коли побачив, що мужик косив його пшеницю і сів спочивати. Каже: дядя! Тяжоло работать!... Ех, каже, ви одні маете право жіть, а ми должни уйті... От так, дурило, розважав... А мужик знав, що пан дурний, плюнув на долоні і давай далі шмагати грабками. Пан не відстае... Все: а дай дядя, я спробую... — Відійдіть, каже дядько, ні, то вкошу! Ви не подужаете... А пан, як нанявся. Дай і дай. Той йому дав. Мах, мах косою, бе по вершках, штирхнув униз, загнав у землю косу і трах — розломав... Ех, каже дядько, вам не косити, а гуси пасти... Пан виняв двацять рублів і дав за косу. Дядько тільки усміхнувся... Так... А ти, кровопийці. Та які вони в чорта кровопийці. Дурні, виродки — от що вони. Ти дай мені такий маеток, так я гори озолочу, а вони гнили в них що рік, що день, поки не зогнили...

А земля, правильно, не сміє гуляти. Земля належить тому, хто працює, і хто хоче працювати. Так і мае бути. Даром ні. Не хочу даром, коли можу купити, а той, хто не може — в рострочку, на виплат. Знаю і тобі заповідаю: дароване завше боком вилізе. Тільки своє, працею куплене, солодке й дороге. Не оповажся робити інакше.

І Матвій вмовк. Висказав усе і точка. Що більше казати? А Володько хитався. Правда й це, але там у брошурах також правда.

—o—

Сталася ще одна подія. Володько не забуде її, не забуде, бо не може. Приемно і радісно буде згадати той весняний день, коли сонце жахкотіло, коли обидві черешні, що коло школи, обліпилися білим цвітом. Приемно і ще раз приемно.

До іспиту готовиться їх три: Володько, Юдків Мошко й Антін Трохимів. Ці дійшли „до кінця". Решта розсипалася, хто куди, бо „нащо їм той ікзамен". Вони на попів не будуть вчиться, а мужикові й так вистарчить.

Володько, Мошко й Антін — приятелі. Найстарший Антін, наймолодший Володько. За першенство змагаються: Володько і Мошко. Перший бере „Законом Божим" і „руским язиком", другий „аритметикою", хоча і Володько не відставав у аритметиці. Антін клегае позаду, хоча три роки гризе ту нещасну третю групу.

Вчить їх добренька матушка. Готує їх до іспиту і тремтить за них. Деякі вірші, як „Смерть Сусанина", „Слався, слався" викинули і з приемністю забули їх. Лишилося досить і без того.

Цього ранку сонце у змові з цвітучими черешнями. Свіжо, чисто, радісно. Хлопці не можуть всидіти в клясі. Винесли лавиці на подвіря під черешню — сидять, „зубрять" завдання та очікують на матушку-вчительку.

Але вона сьогодні не прийде. Ні. Ще раненько виїхала високо вимощеним возом до Кремянця. Натомісць прийде її син, студент-панич. Приходила німа служниця і сповістила це своїм бебеканням та рухами. Ледь зрозуміли її.

Так. Він он уже йде вузькою стежкою через город. Ще здалека всміхаеться до хлопців, ніби приятель і несе під пахвою кілька книжечок.

Прийшов. Хлопці встали, як звичайно. — Добрий день! — сказав він по простому і всміхається. На ньому студентський одяг. Кажуть, він десь у Києві чи в Одесі у високих школах обертається. Високий, блідий. На скранях темно-каштановий пушок. Говорить по простому, так як у всіх людей дома розмовляють, скажемо, тато чи мама, чи сама найпростіша жінка. На всіх „ви"...

— Ваше прізвище як? Ага. Добре. Сідайте. А ви Ґольденберґ? Знаю, знаю.

Це до Мошка з ви. Чого доброго, колиб тут був Хведот, він би й у нього викав. Володько і всі хлопці бачать, що ця людина побувала в світі і то не близькому.

— Ну от і гаразд, — (останне слово для Володька новинка) — каже панич. Ви, значить, Михальчук, ви Довбенко, а ви Ґольденберґ. А знаете ви, Ґольденберґ, що значить ваше прізвище?

— Ну, почему ні. Золота гора, господін панич, — відповідае Мошко. — Ґольд значить золото. Берґ — гора, — додае для більшої ясности.

Панич сміється, Володько також всміхается. Небо і цвітуча черешня дивляться на них ясними очима. Подихае вітрець. Кілька наївних білих пелюсточків зриваеться десь там і сиплеться просто на лавицю, на голови й куди попало. Але ніхто їм не перешкоджуе.

Панич заявляе, що він не буде питати хлопців. Він краще їм щось прочитае. Ось у нього невеличка книжечка. Це „Маленький Кобзар". А написав його Тарас Шевченко. Знають вони, хто такий Тарас Шевченко? Ні. Ну, то він розповість їм про нього.

Хлопці слухають: Моринці, ягнята, пан. Викуп з неволі. Цар. Кара. Не життя, а казка. Володько слухае так само уважно, як колись у млині на Лебедщині дядьків-завізників.

„І він умер. Ще перед смертю написав він своїм приятелям такий заповіт: „Як умру, то поховайте мене на могилі, серед степу широкого в Україні милій. Щоб лани широкополі і Дніпро і кручі було видно, було чути, як реве ревучий. Поховайте та вставайте, кайдани порвіте! І вражою злою кровю волю окропіте.

„І приятелі сповнили заповіт Шевченка. Викопали його домовину, що була похована на кладовиську в Петербурзі, та перевезли її в Україну. Тут поховали його над самим Дніпром на високій горі, яку здалека видно навкруги. І на могилі його поставили великий білий хрест. Під тим хрестом, на горі, над Дніпром-рікою лежить він, наш великий кобзар, наш співець слави колишнього і будучого" — закінчив панич.

Хвилина глибокої тиші. Обличчя хлопців поважні, непорушні. Ні небо, ні цвітучі черешні не рушать їх захоплення. Володькові очі вже давно бачать і степ, і гору високу, і ревучий Дніпро. А над усім білий, мов зі срібла, хрест, що береже вічний спокій незнаного, чудесного Шевченка.

Далі панич читае ще кілька Шевченкових пісень.

Якбй мені черевики,
То пішлаб я на музики,
горенько моє...
Черевиків немає,
А музика грааає, грааає,
жалю завдає...

Чоловічки Володькових очей зовсім змаліли. Але в них уже виник образ. Близький, зрозумілий, рідний.

Ой, піду я боса полем,
Пошукаю свою долю,
доленько моя...

І як він це знае? Хтож ти, Шевченку? Як знаєш ти це? Хіба Володько нераз ходив босий полем, а Шевченко і про це не забув. Знайшов прості, теплі слова, вложив до них частину своєї душі і дав образ.

Дівчатонька на музиках
У червоних черевиках...

Володько бачить тих дівчаток у червоних черевиках і парубків, що лицяються. Одна тільки з карими очима, боса, нудить світом. Вона не може на музики. В очах її карих ясні сльози заздрощів. Володько чує її. Ах, колиб він міг допомогти їй. (Д. б.).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЖОВНІРИ И ВІЙНА.

В День Завішення Зброї справляли преріжні свята. Між іншим справляли в Ню Йорку в одній лютеранській церкві поминки по жовнірах 307-го полку піхоти, що згинули в світовій війні. На святі промовляв полковник Джордж Гарві і сказав таке:

„Ніякий жовнір ні моряк не хоче війни, бо він знає, що як прийде війна, він буде мусіти воювати".

А всетаки багато вступає до війська й воєнної фльоти. Невжеж вони всі розраховують на те, що їм вдасться послужити вітчині в мирі?

ХТО ПОЧИНАЄ ВІЙНУ.

Говорив далі полковник Гарві:

„Кажуть, що великі армії викликують війну. Не армії, і певно не американська армія, бо вона певно не починала війни. Війни починають політики й державні мужі".

Чи справді є така ріжниця між вояками й політиками? Адже, полковник Гарві в цивільнім життю є політиком (тепер він є президентом нюйоркської дільниці Квінс). Отже чи все можна відділити політика від жовніра?

ЯК КАСУВАТИ ВІЙНУ.

Гарві остерігає перед касуванням війни через касування армії.

У цьому є багато правди, але полковник Гарві доказує свою думку так: „Пробувати знести війну через усунення краєвої оборони це так, гейби пробувати знести тиф через усунення лікарів. Ми не можемо запобігати вогням через скасування пожарників, або запобігати злочинам через скасування поліції".

Полковник Гарві говорив не про армію, але про завелику армію. Його порівнання армії з поліцією нещасливе: звісно, що часто таке траплялося, що поліція, замісць поборювати злочини, лучилася з злочинцями та збільшувала число злочинів. І бувало таке саме навіть з лікарями: бували нераз випадки, що як до лікаря прийшов чоловік, тілесно здоровий, але заголюканий страхом перед недугою, лікар його зарази недугою, щоби мати потім що лікувати.

ЦЕРКВА И ВІЙНА.

Проповідник Елмор МекНіл МекКі говорив в День Завішення Зброї в одній нюйорській церкві теж про війну та представляв, що на основі наставлення церков до війни можна їх погрупувати на три ґрупи.

Одна ґрупа церков стоїть на національнім становищі. Церква вважає справедливою всяку війну, яку веде її край.

Друга ґрупа церков стоїть на інтернаціональнім становищі. Церква вважає справедливою війну, яку за таку признав якийсь інтернаціональний трибунал.

Третя група церков стоїть на становищі, ворожім до всякої війни. Квейкри, наприклад, кажуть, що всяка війна є в основі ворожа християнству.

ВІЙНА И МИР.

Коли полковник Гарві каже, що армія не конче доводить до війни, він має слушність.

Адже один пруський король, що дуже любувався в жовнірах і арміях, не любив воєн.

Він казав: „Ті війни мені псують армію".

ВІЙНА И ПРИГОТУВАННЯ ДО ВІЙНИ.

Федеральна Рада Церков, що обєднує всі американські церкви з вимком католицької,

видала з приводу Дня Завішення Зброї апель до американського народу.

Закликує своїх прихильників „покласти кінець божевільним приготуванням до війни, що тепер ідуть у Злучених Державах і інших краях".

Капелян 307-го полку піхоти говорив: „Нам нема що боятися інвазії нашого краю з боку ворожих сил".

Чи між цим фактом, згаданим полковником Гарвієм, та становищем Федеральної Ради Церков є який звязок?

ВІДВАГА И ВІЙНА.

На радіовій стації підприємства „Нешенел Бродкестинг Ко." говорив святочну промову про День Завішення Зброї сержант Алвин С. Йорк, старший брат „Церкви Христа", признаючи себе противником всякої війни. Він говорив, що не може знести, коли слухає, як ріжні люди радуються можливістю участи Америки в новій світовій війні. Такі говорення, каже сержант Йорк, у нього викликують тільки обридження.

Цей сержант Йорк по повороті звійни почав студіювати біблію та став її проповідником. Він має найвищі військові відзначення за воєнні вчинки. Між іншим йому приписують, що він один взяв у полон 123 жовнірів і 4 офіцирів, що о-

сталися з баталіону машинових крісів, які він знищив майже одноручно.

СПОСІБ НА ВІЙНУ?

Д-р Нормен Винсент Піл подав у своїй проповіді, виголошеній у неділю в одній нюйорській церкві, свій спосіб на зарадження війні.

Казав, що він втягнув би до війни наперед усіх політиків, що за неї відповідають. Далі радив усунути всякі економічні нерівності, котрі є причиною воєн. Крім цього радив скасувати високі граничні мита на чужі товари, що теж спричиняють війни.

Про те, як заасентирувати політиків, як усунути економічні нерівності, й котра держава має перша касувати свої митні границі, не казав. Можна догадатися, що якби йому прийшло на це відповідати, певно згадав би чужих політиків, чужі нерівности й чужі границі. І хто знає, чи не порадив би американцям піти війною на тих, що не хотять його послухати.

ХРИСТІЯНСТВО И ВІЙНА.

Артур Бравн говорив в одній баптиській церкві в Брукліні, що світ не йде до війни, але до миру.

Це тому, бо „релігія Ісуса Христа це дух доброї волі супроти всіх людей. Зріст християнського духа побіджає лихо війни, бо церкви відсту-

пають уже від воєнного ідеалу".

На як довго? Як довго треває мир? А що буде по її вибуху?

Оповідає наш народ про жінку, що пішла подивитися на сина до війська. Як його побачила на площі вправ, стала до нього промовляти: „А що ти робиш, синоньку?"

Він каже: „Марш, бабо! Я не твій син, а ти не моя мама! Як я вийду з війська, то я буду твій син, а ти моя мама".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Як проживає наша громада.

Гадаю, що декому буде цікаво прочитати, як живе та як працює наша невелика асторійська громада. Нас тут не багато, бо всього лиш біля 150 українських родин. Колись ми мали тут тільки одно українське товариство, братство св. Николая, відділ 5. У. Н. Союзу. Цей відділ числить під теперішню пору коло 75 дорослих членів. Пізніше зорганізовано тут наше жіноцтво під назвою „Асторійська Жіноча Грмада", в якій нині знаходиться коло 50 наших українських членкинь.

Ще пізніше старанням свідоміших громадян повстав тут перший у цілій Америці відділ ОДВУ, а потім, у 1933 р. зорганізовано тут нашу молодь під назвою „Український Молодечий Клюб". Рівночасно зорганізовано також політичний клюб під назвою „Український Демократичний Клюб", у якому гуртуються переважно старші громадяни, що начисляють поверх 65 членів.

Дотепер ми не мали тут свого сталого пристановища, тобто не мали своєї власної галі, де відбувалисб товариські збори й ріжного роду наші національні свята. Ми мусіли шукати захисту по чужих, жидівських, чеських, чи італійських галях, часто брудних і непривітних.

І ось тому, що це вже усім набридло, завязався тут комітет, а далі скликано загальні збори, на яких говорив навіть наш відомий промовець з Ню Йорку, п. Михайло Пізнак. Ті збори покликали до життя українську корпорацію, яка має за завдання побудувати власну домівку коштом приблизно $30,000. А що на чолі згаданої корпорації стоять такі відомі асторійські громадяни як С. Кривень, В. Врублевський, М. Галан, В. Черевалюк, Д. Бурдиґа, І. Сидор, І. Біловус, М. Заловенний та інші, то серед наших громадян є повна надія, що при спільних зусиллях цілої нашої громади ми небавом будемо мати свою власну народню установу, свій Народній Дім.

В цьому напрямку помагає старшим громадянам також наша молодь з В. Севенком, Рудоком та молодим Борухом на чолі. Не менше трудиться біля цього діла наше патріотичне жіноцтво, з панями Якимицкою, Табаковою, А. Бурдиґовою, Врублєвською та іншими, яких годі усіх вичислити.

Минулої суботи, 7-го листопаду, відбулася в нашім льокалі при вул. Стейнвей забава, в якій взяли участь усі асторійські товариства. Забава була весела та протягалася до ранку.

Михайло Беля.

Доктор Хорібський виїжджає на літо на два місяці. Прощають його знайомі.

— А що буде з пацієнтами?

— Дарма! — відповідає лікар. — Треба жити й дати іншим жити!

Щирий.

— Пане докторе, не хочу щоб мене лікував ваш товариш. Волю радше умерти!

— То прийдіть до мене!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮ МАРКЕТ, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

На 25-літнім ювилею подружого життя громадян Дубасів зібрано на визвольну боротьбу $5 та переслано ті гроші через Обеднання на призначену ціль. Жертви зложили: В. Ярема й В. Реновець по 75 ц.; М. Ярема, Р. Ярема, пані Р. Дубас, М. Дубас, С. Дубей, Д. Семенюк і Ю. Голинський по 50 ц.

Ю. Голинський.

ВУСТЕР, МАСС.

На народні цілі.

Гром. Йосиф Зазуляк жертвував $10 та переслав ті гроші через Обеднання, призначуючи по рівній частині на політичних вязнів варшавського процесу. визвольну боротьбу, інвалідів та Рідну Школу.

СТ. ЛУІС, МО.

На інвалідів.

Дня 1-го листопаду відправлено в прав. церкві св. Володимира панахиду за тих Січових Стрільців, що полягли за суверенність України, а при тій нагоді переведено збірку на інвалідів. Збірка принесла $7.75 і ту жертву вислано через Обеднання на призначену ціль.

О. Г. П.

ГАРТФОРД, КОНН.

На сироти.

З нагоди хрестин у громадян Івана й Марії Лимегів зібрано на сироти в краю $5.75. Збіркою занялась молоденька Українка Марійка Максимів з Бриджпорту. Гроші переслано через Обеднання.

БОСТОН, МАСС.

З забави на визвольну боротьбу.

Дня 31. жовтня ц. р. тутешня жіноча організація „Сестрицтво пресв. Покрови" влаштувала забаву „галовін парті". На ту забаву прибули старші, а також багато молоді. Усі були в доброму настрою, радісні та веселі. Серед приявних був теж новий парох бостонської громади, о. Л. Кушнір. Він піддав гадку, чи не було би добре при тій нагоді зібрати щось на добродійні, народні цілі. По тих словах він задержав орхестру і промовив до зібраних гостей, нагадуючи їм рідний край та ту визвольну боротьбу, що ведуть її на наших землях українські націоналісти-революціонери. Приявні відгукнулися на цей зазив і зложили суму $8.06. Суму цю вишлеться через Обеднання на призначену ціль.

Н. Давискиба.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 3-тій пополудні. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними, бо по зборах відбудеться забава. — Теодор Свистун, предс.; Ст. Крайник, кас.; Ст. Борис, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 12:30 вполудне, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на ці збори і вирівнати свої вкладки. Адреса секретаря: 859 N. Lawrence St. — Я. Лежняк, секр.

— Пане Пінкас! Як ви смієте в цукорні публично говорити, що я ідіот!?

— Пане Пордес — відповідає Пінкас спокійно — я не знав, що ви хочете задержати це в тайні.

— Як тобі подобається моя нова фотографія?

— Чудова. Ти все так повинна виглядати в дійсності.

МОДА.

Жінка: — Петре, чи моя суконка не занадто коротка?

Чоловік: — Ні, серце зовсім добра.

Жінка: — Коли так, то дам іще скоротити її на яких три цалі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 12-тій вполудне, як звичайно. Просимо всіх членів прийти на означений час, щоб не протягати зі зборами до пізної години. — Секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Повідомляємо всіх членів Бр. св. Василія, від. 339, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, в годині 5-тій ввечір, в домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Просимо всіх членів прийти на збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоб прийшли на ці збори і по змозі вирівнали вкладки, бо відділова каса не буде відсилати вкладок за тих членів, котрі довгують до відділової каси, але будуть суспендовані. — Іван Сорока, Мак., предс.; Іван Сорока, Мих., кас.; Олекса Діорка, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Отсим повідомляємо членів Тов. ім. І. Франка, від. 306, що звичайні збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, в годині 7:30 ввечір, в домі Теодора Федуняка при Генри і Карнеґі вул. Шановні члени і члениці, ці збори є такі, що ще 306 відділ не мав, дуже важна справа захопила цей відділ і тому хочу вас напімнути, щоб кожний з вас був на цих зборах приявний. Коли хочете, щоб ваш відділ надалі існував, то мусите приходити на збори, бо коли прийде яка справа до вирішення, то один член дивиться на другого і так розійдетеся не вирішивши справи. На цих зборах маємо багато нових справ і не докінчених з минулих зборів, тому прийдіть усі на ці збори. — Василь Моссора, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Укр. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, в годині 8-мій ввечір. На зборах будуть важні справи. Обовязком членів є прийти на час. Просимо привести нових кандидатів в члени. — М. Більський, предс.; Д. Багрій, секр.; С. Пелехатий, кас.

СЕНТРАЛ ФАЛС, Р. АЙ. Тов. ім. І. Франка, від. 93, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 1:30 пополудні, в Українськім Клюбі, 59 Сентрал ул. Просимо всіх членів прийти на означений час. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки перед річними зборами. Член, котрий не вирівнає своїх вкладок, буде суспендований. — С. Тріска, предс.; П. Сомик, кас.; П. Бенковський, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Заряд від. 288 подає до відома, що звичані збори відбудуться в неділю, 15. листопаду точно в годині 2-гій пополудні, в Українській Гали на 3-тій і Карбон ул. Обовязком кождого члена є бути особисто на цих зборах, бо маємо такі справи, які члени мусять вислухати і одобрити або знести. Коли члени ухвалять ухвалу, а потому самі її не виконують, то, на думку урядників, таких ухвал не треба. — Т. Данилюк, предс.; Мих. Прус, кас.; Іван Малицький, секр.

ДЖЕРЗІ СИТИ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 6тій ввечір, в Народ.- Домі, 181-183 Флит ул. На ці збори просимо прийти конечно, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени, котрі не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані. — Гр. Готра, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Укр. Січ, від. 282, подає до відома своїм членам, що місячні збори відбудуться в наступну неділю, 15. листопаду, в годині 2-гій пополудніі в У. Н. Домі. Обовязком кожного члена є прийти точно на означений час, бо маємо важні справи до рішення. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — І. Пігуляк, голова; Т. Туркевич, секр. рек.; П. Танасишин, кас.; І. Лесюк, секр. фін.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. Любов, від. 45, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15. листопаду, в год. 2-гій пополудні. Просимо всіх членів на ці збори тому, що маємо важні справи до полагодження. Всіх довжників напоминаємо, що цего місяця замикаємо річні рахунки, тому конче треба вирівнати залеглости, щоб на наступний рік не перетягати довгу, або, що гірше, кого не суспендувати. — Василь Стриковський, предс.; Антін Гарасим, кас.; Микола Ю. Сеник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, точно в годині 8-мій ввечір, в У. Н. Домі, 217-219 Іст 6-та вул. Обовязком кожного члена є прийти на збори на означений час. Довгуючим членам пригадуємо, щоб вирівнали свої залеглости. Повідомляє членів, що збори нашого братства відбуваються кожного місяця в третю суботу по першім з причини, що в третю суботу відбудеться баль нашого братства. Не приявний на зборах член підлягає карі згідно зі статутом. — Антін Карпович, секр. рек.

ЧЕСТЕР, ПА. Місячні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 237, відбудуться в неділю, 15. листопаду, в годині 2-гій поплоудні, в У. Н. Домі. Обовязком кожного члена є прийти на ті збори конечно на означений час. Кожна українська родина, кожний член У. Н. Союзу, обовязково повинен забезпечити свої діти у своїй організації. — Гр. Стеців, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє членів і члениць, що місячні збори відбудуться 13. листопаду, в годині 7-мій ввечір, під ч. 34 Біч ул. Просимо членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо приходить закінчення року, то щоб не було ані одного довгуючого члена. Рівнож подаємо до відома, що товариство бере участь у посвяченню прапорів в нюгейвенській громаді. Боз має відійти 9:45 рано, тож прибудьте на час. — Г. Монюк, предс.; М. Шиманський, кас.; Л. Бих, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. М. Грушевського, від. 219, повідомляє всіх своїх місцевих і повамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14. листопаду, в годині 8-мій ввечір, в гали церковній, 179 Корт ул. Обовязком кожного члена є прийти на збори і заплатити свої вкладки. Маємо важні справи до полагодження. — Гр. Дорошенко, пр.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

СРІБНА СПАЛЬНЯ.

Кожна людина має забаганки, тільки не кожна може свої забаганки здійснити. Багаті люди, вибранці долі, можуть собі дозволити на ріжні примхи і витребеньки. Ріжні історії оповідають про американських міліонерів, одначе історія індійського магараджі Джірампуру побиває всі рекорди забаганок. Індійському багатієві забаглося срібної спальні. Для цього замовив він в Англії цілу обстанову. Щойно по двох роках привезли до Індії „срібну спальню" — правдиву казку з „Тисячу й одної ночі". Срібну спальню заінсталювали в найгарнішій кімнаті магараджевої палати. На обстанову срібної спальні зужили більше як 4,000 кг. чистого срібла. Посередині величавої кімнати стоїть величезне ліжко, що само важить 1,000 кг. Ліжко прикрашене ріжними срібними розетами, листочками, статуетками німф і фавнів. Біля ліжка стоять два неменш величаві і мистецькі орієнтальні тапчани. Чотири срібні столи і 12 срібних крісел доповняють ґрандіозне умеблювання. Кожне крісло важить 150 кг.! На стіні висить величезне дзеркало. Срібну тафлю вигладили так ідеально, що вона блистить наче найкращий кришталь. Ціле уладження свідчить не тільки про богатства власника, але й про визначний мистецький талант золотаря. Всі меблі збудовані у стилі Людвика XV, але ще кращі від оригіналів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(48)

Батаґо, провідник хижацького загону, приглядався здалека двом білим людям. Він розпізнав, що серед них білого велитня, за яким вони пустилися в погоню, не було. Проте він плянував схопити їх обох, щоб їх тілом збагатити канібальський бенкет, що його цього вечора в замку людей-леопардів приготовляли.

Він рішився напасти на двох білих відразу, не чекаючи, аж прийдуть більші загони хижаків. Бо, схопивши їх сам, він через це зазнає великої слави серед своїх диких товаришів, як теж зазнає особливої ласки від найвищого жерця Люлімі. Обернувшися до своїх товаришів, він дав рукою знак до нападу.

Мов навіжені всі дикуни вискочили з кривки й подалися в напрямі двох білих людей. Побачивши хижаків, білі мужчини зірвалися на ноги й сягнули по свої револьвері. Один з них націлився до надходячого дикуна, та інший дикун ззаду могутнім ударом витрутив йому револьвер з руки. Молодший хлопець був щасливіший і цільним стрілом повалив одного трупом.

Але цей стріл наробив багато шуму в лісі, що відгомоном понісся по нетрах. Цей відгомін почув Тарзан. Він відразу насторожив усю свою увагу. „Ти стій тут, — він промовив до Оранда — а я вискочу на дерево, щоби побачити, що довкруги діється". З тими словами він мов вивірка видряпався на здоровезне дерево.